Child-up -hankkeen toiminta 2020–2021

11.2.2021

Vuonna 2020, kuten kaikki tiedämme, maailma muuttui paljon.

Tapahtumaketju toi monenlaisia haasteita myös Child-up, Children Hybrid Integration: Learning Dialogue as a way of Upgrading Policies of Participation -tutkimus ja innovaatiohankkeeseen niin SeAMKissa kuin koko seitsemän maan konsortiossa tuoden mukanaan useiden kuukausien jatkoajan hankkeen toteuttamiseksi. Tammikuussa 2020 meillä Suomessa oli käynnissä mittavat järjestelyt kouluissa tapahtuvaan aineistonkeruuseen, jossa tarkoitus oli havainnoida ja videoida sellaisten koululuokkien arkea, jossa on maahanmuuttajataustaisia oppilaita (työpaketti 6, italialaisen kumppanin, Università di Modena e Reggio Emilian johtama). Lisäksi olimme aikeissa myös haastatella kasvotusten oppilaita, opettajia, koulujen ja vastaanottokeskusten sosiaalityöntekijöitä, sekä asioimistulkkeja (työpaketti 5, puolalaisen kumppanin, Uniwersytet Jagiellonskin johtama).

Koulujen mentyä kiinni suureksi osaa kevätlukukautta ja etätöiden vuoksi koko eurooppalainen konsortio päätti uusista aineistonkeruumenetelmistä siinä määrin, mikä soveltui hankkeen alkuperäiseen suunnitelmaan. Kansainvälisessä hankkeessa ja maailman erittäin epävakaassa tilanteessa prosessi on ollut pitkä, mutta viime vuosi oli siitä huolimatta aineistonkeruun suhteen hyvä. Voit tutustua tähän osaan työtämme SeAMK Sosiaali- ja terveysalan kokoomateoksessa julkaistun artikkelimme Ajallisuus ja aineistojen keräämisen taito – kokemuksia kasvatusinstituutioiden kentältä kautta.

Viime vuoden aikana teimme onnistuneesti yli 35 edellä mainittujen ammattilaisten haastattelua etänä. Haastatteluaineistosta kirjoitetaan raportti ja artikkeleita tämän vuoden aikana. Keväällä siitä valmistuu konsortiokumppaneiden maakohtaiset raportit. Siinä lisääntyy ymmärrys moniammatillisen näkökulman kautta siitä, miten maahanmuuttajataustaisia oppilaita kohdataan, ohjataan ja tuetaan ja millaisia haasteita ammattilaiset ja oppilaat ovat kohdanneet. Tähän mennessä analyysissa tähdentyy ilmiön monitasoisuus, ja syvempi analyysi tarkastelee sitä eri teemoihin keskittyen. Maakohtaisten raporttien perusteella laaditaan hankkeen yhteinen raportti. Kaiken kaikkiaan samasta ilmiöstä, maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten kanssa toimimisesta, toimenpiteistä, kokemuksista ja havainnoista kertyy mittava aineisto, jonka analyysi lisää ymmärrystä monesta suunnasta.

Kevään 2021 aikana pääsemme havainnoimaan koululuokkia etäjärjestelyin. Lisäksi haastattelemme oppilaita pienryhmissä. Tämä, työpaketti 6, on juuri nyt meneillään, ja siihen kuuluu useita vaiheita opettajien suostumuksesta, huoltajien ja oppilaiden suostumukseen eettisten ja hyvien tieteellisten käytänteiden kautta aina oppilaiden ja heidän huoltajiensa omille äidinkielille käännettäviin materiaaleihin ja etäyhteyksien testaamiseen. Olemme toiveikkaita, sillä mukaan lähteneet opettajat ovat hyvin motivoituneita yhteisen tutkimuksen eteen ja omaan työhönsä siitä huolimatta, että emme saavuta meille asetettua 30 oppilasryhmän määrällistä tavoitetta. Pyrimme saamaan mukaan yhteensä 10 oppilasryhmää tässä poikkeuksellisessa tilanteessa ja koemme, että siitä kertynyt aineisto on hyvää.

Aineistonkeruussa meillä työskentelevät kentällä Henna Jousmäki (TKI-asiantuntija, post doc-tutkija), Maiju Kinossalo (KM, projektipäällikkö, väitöskirjatutkija), Heli Kojonen, joka tekee hankkeessa opinnäytetyötään SeAMKin sosiaali- ja terveysalalle, sekä Jasmin Akreyi, joka tekee hankkeessa pro gradu -tutkielmaansa Tampereen yliopiston kasvatustieteen ja kulttuurin tiedekunnassa. Aineiston analyysissa ja raportoinnissa mukana ovat lisäksi tutkimuksesta vastaava yliopettaja Tiina Hautamäki ja väitöskirjatutkija Aino Alaverdyan SeAMKista.

Artikkeleita ja opinnäytetöitä

Kynämme on sauhunnut kenttätyön seisoessa. Yleistajuisessa SeAMK-verkkolehtiartikkelissamme Monikielisyys ei tee tulkkia peilaamme hankkeen teemoja kahden merkittävän, nyt päättyneen, hankkeen tuloksiin (Kotona Suomessa 2015–2020; TEM:n selvitys asioimistulkkauksen nykytilasta). Käsittelemme siinä mm. asioimistulkkauksen pullonkauloja, kielitietoisuutta, ja kielen merkitystä identiteetille ja osallisuuden kokemukselle. Näistä viimeisintä pohdimme syvemmin verkkolehtiartikkelissamme Maahanmuuttajuus – vain pala identiteettiä. Siinä keskeistä on ajatus, että vaikka puhumme maahanmuuttajataustaisista henkilöistä, pelkkä kansallisuuteen ja etnisyyteen rajoittunut määritelmä on kotoutumistyönkin näkökulmasta kapea ja riittämätön huomioimaan lapsen kokonaisvaltaisena, elämäntarinallista identiteettiään rakentavana ihmisenä.

Lapsen näkökulman huomioiminen on ansaitusti keskiössä kahdessa hankkeeseemme tehdyssä ylemmän AMK-tutkinnon opinnäytetyössä: Lapsen ääni esille tutkimuksen tiedonkeruuvaiheessa (Riikka Peltomäki 2020) ja Maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten toimijuus koulussa osana kotoutumista(Heidi Kaleva 2020).

Kansainväliselle yleisölle olemme toistaiseksi julkaisseet yhden tekstin aiheesta monikulttuurisuuskompetenssi perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014) ja opettajien käytännön työssä (Understanding intercultural competence: from conceptual and curricular objects to competence actions of teachers and social workers working with migrant children), ja englanniksi työstämme parhaillaan useampaa tieteellistä artikkelia. Yhdessä käsittelemme esimerkiksi sitä, miten ammattilaiset tunnistavat arjessaan (maahanmuuttajataustaisten) lapsen ja nuorten identiteetin rakentumista yksilöllisenä, sosiaalisena ja kulttuurisena sekä elämäntarinallisena neuvotteluna.

Edeltävissä vaiheissa SeAMK Sosiaali- ja terveysala vastasi hankkeen 4. työpaketista (2019), jossa kerättiin määrällinen kyselyaineisto vastaanottokeskusten sosiaalialan ammattilaisilta ja nuorilta, kouluissa opettajilta, oppilailta sekä heidän huoltajiltaan. Belgialainen kumppani (Universite de Liege) vastasi puolestaan työpaketista 3, joka toimii esiselvityksenä kumppanuusmaiden tilanteiden kartoittamiseksi. Niiden tuloksista valmistui viime vuonna yhteenvetoraportit, jotka ovat luettavissa hankkeen kansainvälisiltä verkkosivuilta.

Maiju Kinossalo
KM, projektipäällikkö, väitöskirjatutkija
SeAMK Sosiaali- ja terveysala

Henna Jousmäki
TKI-asiantuntija, post doc-tutkija

SeAMK Sosiaali- ja terveysala

app-staging.seamk.hion.dev/child-up/